

DOCUMENTACIÓ FORMAL DE LA RIMA JOTABÉ

The logo consists of a thick, rounded purple rectangular border. Inside this border, the words "Rima" and "Jotabé" are written in a bold, italicized, sans-serif font. The text is a vibrant blue color with a subtle drop shadow effect, giving it a three-dimensional appearance as if it's floating slightly above the white background within the frame.

Rima
Jotabé

***DOCUMENTACIÓ FORMAL
DE COMPOSICIÓ DELS POEMES ESTRÒFICS RIMA JOTABÉ***

La Rima Jotabé, és una nova manera neoclàssica de compondre poemes estròfics per a enaltir encara més, el món de la poesia en l'àmbit de la poètica mundial.

NOTA DEL CREADOR DE LA RIMA JOTABÉ

La Rima Jotabé, o a soles els poemes Jotabé, són una nova estructura estròfica neoclàssica, en la que poder compondre poemes al més pur estil clàssic, en una arquitectura nova, sòlida i preestablida, en la qual desige aportar el meu granet d'arena a l'immensa plaja de les composicions clàssiques, i en allò, si fora possible, enaltir encara més la poesia i la poètica mundial, puix tots els aspectes de la vida, a mida que ha anat transcorrent el temps, han anat evolucionant intentant sempre superar-se en tots els aspectes i suposts, o be, ampliant nous horizons cap a uns atres aspectes o accepcions, excepte la composició de poesia clàssica, la qual no ha variat en excés en els últims sigles, aixina tot poeta que ha decidit escriure en una mètrica i rima preestablida, sempre ha tingut que recórrer a les mateixes estructures i estrofes... fins a ara, puix la Rima Jotabé, ve a ser eixe oasis a on beure d'eixa aigua fresca que sempre nos oferix la poesia.

Excm. Sr. Mossén
Joan Benet Rodríguez i Manzanares

LA RIMA JOTABÉ

SOBRE EL SEU NOM

El seu nom ve a ser l'epònim creat per l'unió escrita de les dos inicials del nom del creador de la rima, J. B. Joan Benet, donant com a nom, Jotabé, a la que ha afegit la paraula, Rima, per a donar a entendre des d'una primera mirada, que es tracta d'un nou sistema rimat per a compondre poesia.

Sent este tràmit d'utilitzar el nom de l'autor o algun derivat d'ell com nom de l'estructura poètica, molt utilitzat en totes les èpoques i en tots els camps de les arts i les ciències.

Citaré com a eixemple d'este compromís d'utilitzar el nom del descobridor, inventor o creador o una derivació del mateix, a Vicent Espinel, poeta que establí la manera definitiva de la rima per a compondre les dècimes, ficant el seu nom ad esta composició, nomenant-les, Espineles. D'igual manera a les coples de peu quebrat se les coneix baix el nom de, Manriquenyas, per haver segut utilitzades i popularisades este tipo de composicions pel poeta Jorge Manrique en la seua obra, "Coplas", sent reconegut mundialment per allò. Per últim, citar l'eixemple dels versos aleixandrins i la seua complexa manera de realització, quina descripció es deu al poeta Aleixandre de Bernay.

Al marge de la poètica tindríem eixemples de lo adés dit en Rudolf Christian Karl Diésel, inventor dels motors diésel que porten els seu nom. James Watt, que li donà el seu nom a l'unitat de potència activa nomenada vat. O Heinrich Rudolf Hertz, que li donà el seu nom, hertzi, a l'unitat de freqüència del Sistema Internacional d'Unitats.

Aixina, els poemes estròfics Jotabé, porten les inicials del seu creador, Joan Benet.

**DEFINICIÓ DE LA RIMA JOTABÉ
O A SOLES, DEFINICIÓ DELS JOBATÉ**

La Rima Jotabé, o a soles els poemes Jotabé, són poemes estròfics composts, en la seua manera bàsica, per 11 versos endecasílaps que utilisen rima consonant, dividits en quatre estrofes. Fins a la data no s'ha descrit ni admés els poemes Jotabé en rima assonant, i evidentment no són admesos els poemes Jotabé en rima lliure, puix perdrien l'essència de l'estructura estròfica.

Aixina mateixa, tampoc són admesos els poemes Jotabé en mètrica lliure, puix esta estructura està basada en una mètrica definida per a tots els versos que la componen, podent variar esta mètrica entre dos i setze sílabes.

L'ESTRUCTURA DE LA RIMA JOTABÉ

L'estructura bàsica dels poemes estròfics Jotabé és la següent.

A; A / B; B; B; B / C; C / A; B; C;

La primera vegada que es definiren els poemes Jotabé en 2009, foren en versos endecasílaps, és per allò que l'estructura bàsica és en versos d'Art Major i endecasílaps, però en l'actualitat, com vorem més avant, també estan admesos els versos Aleixandrins i els d'Art Menor;

a; a; / b; b; b; b; / c; c; / a; b; c;

Tenint tots unes grans possibilitats de composició en Rima Jotabé.

DESCRIPCIÓ DE LA RIMA JOTABÉ

Els poemes estròfics Jotabé, estan composts per quatre estrofes segons el següent orde, definició i estructura.

La primera estrofa és un parellat.

La segona estrofa un cos monorrim de quatre versos, agarrant com a base la manera en còm s'estructurava i realisava la composició poètica nomenada Quaderna Via o Tetràstrof monorrim, llevant de que en estes composicions s'utilisaven sempre el vers aleixandrí.

També s'utilisa una estructura similar de versos d'igual rima, en els Zéjels, excepte que, en esta centenària composició, els versos utilisats eren d'Art Menor. Quedant el cos monorrim dels Jotabé en un punt intermig entre abdós estrofes, puix els poemes bàsics i primaris, els que primer es descrigueren, com s'ha citat adés, estan composts en versos endecasílaps.

La tercera estrofa és un segon parellat.

La quarta estrofa és realment l'ànima dels Jotabé, puix és una nova estrofa, una estrofa totalment nova mai utilizada en la poètica mundial, el Terzo, que és una estrofa verdaderament nova que a continuació s'explica.

Cal comentar que dins d'un mateix poema Jotabé, no pot haver una mateixa rima entre qualsevol de les seues tres primeres estrofes, puix en eixe cas el Terzo final tindria dos versos que rimarien de la mateixa manera, perdent el Terzo l'ànima que ho caracterisa i la sonoritat a l'hora de declamar-lo i inclús a l'hora de llegir-lo.

Eixemple de rima no admesa.

Parellat; -or
Cos monorrim; -ama
Parellat; -or

De la mateixa manera, es recomana que la vocal temàtica utilizada en les rimes de les tres primeres estrofes, tampoc siga la mateixa pel mateix motiu citat adés, puix la musicalitat del poema es reduirà dràsticament.

Eixemple de rima no recomanada.

Parellat; -ida
Cos monorrim; -ina
Parellat; -elo

EL TERZO

Un Terzo és un tercet, pero que no rima com ho fan habitualment els tercets convencionals, sino que ho fan d'una manera nova i ingeniosa, sent el Terzo realment qui li dona als Jotabé la seua característica diferent i diferenciadora de totes les demás estructures estròfiques en tot l'àmbit de la poètica mundial.

El tercet nomenat, Terzo, rima de la següent manera. El primer vers del Terzo rima en el primer parellat del poema Jotabé. El segon vers del Terzo rima en el cos monorrim central del Jotabé. I el tercer vers del Terzo rima en el segon parellat del Jotabé, fent este Terzo d'unió o concatenació entre el final del poema, el principi i centre del mateix, donant-li est extrem una gran significació de conjunt als poemes Jotabé.

Esta estructura dels Jotabé i el seu Terzo final que unix tot el poema en sí, és una total novetat en la poètica mundial de tots els temps, puix mai s'ha realitzat en el camp de la composició poètica res paregut, constituint tot un repte per als poetes que vullguen enfrontar-se ad ell, i un nou món de possibilitats per als poetes que desigen compondre poesia en un aire fresc a la mateixa vegada que clàssic.

Esta estructura oferix la complexitat afegida de que en un mateix poema es deuen rimar en igual rima cinc versos, el cos monirrim en el seu corresponent ver del Terzo, mes, és en este extrem a on l'ofici de poeta deu ficar-se en valor i utilitzar les seues arts més hàbils, per a que el poema sone agradable a l'oït.

Eixemple de poema en Rima Jotabé.

Ser tu mateix

(Jotabé decasíláp)

Res importa el color de la pell.
Tampoc importa ser jove o vell.

No cal ser més sabut que ningú
ni ser més flexible que el bambú,
ni fer comentari inoportú...
puix cadascú sempre és cadascú.

I tots hem d'estar contents en ser
lo que en trellat som, i no voler

ser com és este o com aquell.
I estar molt orgullós de ser tu
i fer en trellat, lo que has de fer.

Joan Benet Rodríguez Manzanares

COMPOSICIÓ DELS POEMES ESTRÒFICS JOTABÉ

Els pilars de tot poema clàssic són la mètrica, la rima i l'accentuació fonètica. L'accentuació fonètica, no són pocs els poetes que han prescindit d'ella, substituint-la pel nomenat, ritme intern dels versos, no perquè els versos que posseïxen una perfecta accentuació fonètica no posseïxquen un ritme intern melodiós, cadenciós i agradable baix tots els supòsits en les composicions poètiques que lo utilisen, sino perquè com comentaré en breus paraules, l'accentuació fonètica, és lo primer que tot poeta sacrifica en favor de la rima i la mètrica, puix estos dos pilars, dels tres mencionats, són els que realment marquen la poètica mundial, i són els realment intocables en la poesia de tots els temps.

He de dir que un poema en una accentuació fonètica, és molt agradable a l'oït, encara que en certes ocasions, l'accentuació fonètica nomenada, Simètrica, pot arribar a ser certament monòtona puix l'accentuació dels versos recau en totes les vocals pars, produint com un puja i baixa en la modulació de la veu del llector o recitador del poema que pot arribar a ser certament rutinària.

El ritme intern dels versos normalment sempre s'ha associat a l'accentuació fonètica dels mateixos, aixina la composició dels versos dels poemes estròfics Jotabé, segueixen les mateixes normes d'accentuació fonètica existents en la preceptiva poètica per a tots els versos en les seues diferents mides mètriques, (octosílaps, endecasílaps, alexandrins...), puix per extensió en la poètica mundial, totes les mètriques dels versos, independentment del poema que els acullga, deuen complir les mateixes directrius fonètiques.

Tots sabem que l'accentuació simètrica, és en diferència, la més musical de totes les accentuacions que es poden aplicar als versos, pero a la mateixa vegada també tots sabem que, encara sent la més monòtona, com comentava en el paràgraf anterior, també és, i en diferència, la més complexa de realitzar, i segons alguns autors, la que també 'cansa' més a l'oït. Esta accentuació fonètica simètrica i totes les existents, es poden utilitzar en la composició de qualsevol de les variants dels poemes Jotabé.

Mes, encara que a pesar d'això i sabent de les bondats de les accentuacions fonètiques, per als versos en els poemes estròfics Jotabé, deïxe est extrem de l'accentuació fonètica en mans de l'albir del poeta que realise els poemes, donat que en introduir encavalgaments, parades interversals o la pròpia manera d'entendre la poesia del rapsoda que els estiga recitant o usuari que estiga llegint, l'accentuació fonètica és el primer dels tres pilars bàsics de la composició clàssica de poemes que es sacrifica en pro d'una recitació o llectura coherent del poema.

Però de lo que no poden carir els versos dels poemes Jotabé, i per extensió cap altra manera de compondre poesia, és de musicalitat, puix la musicalitat interna dels versos és realment lo que va a dotar de ritme i bellea als versos i en això, al poema.

Aixina que uniria el ritme, (més que la l'accentuació fonètica), a la musicalitat interna dels versos en sí mateixos i al resultat final de la composició poètica una vegada recitada o llegida, la qual deu ser agradable a l'oït i dolç en la seua llectura i recitació.

Ací vullc anotar que els més grans poetes de tota l'història, entre els que puc citar al Marqués de Santillana, Amado Nervo, Francesco Petrarca, Fernando Pessoa, Luis de Góngora, Francisco de Quevedo, Manuel Machado, Rubén Darío, Antonio Machado, Gustavo Adolfo Bécquer i molts altres grans poetes de la poètica mundial, han sacrificat l'accentuació fonètica, preestablida per la preceptiva poètica, en els seus versos de qualsevol mètrica en pro d'una musicalitat interna en ells, que sempre han

abanderat els seus més bells poemes. Ademés, seria preceptiu comentar en estes llínies, que, si es fa un ús estricte de l'accentuació poètica en els versos, moltes paraules del diccionari estarien condemnades a no ser utilitzades mai.

En respecte a la rima, un altre dels pilars de la poesia clàssica, els poemes Jotabé sempre han de ser de rima consonant, no sent vàlids els poemes Jotabé en rima assonant, i evidentment, no poden existir poemes Jotabé en rima estrampa (vers blanc), puix perdria tota la seua estructura i l'ànima dels poemes Jotabé, puix el Terzo no tindria raó de ser al no tindre que rimar res en res, ya que com he comentat anteriorment, el Terzo és una part fonamental i l'estructura diferenciadora dels poemes Jotabé.

En els poemes estròfics Jotabé, ninguna de les tres primeres estrofes poden acabar utilitzant la mateixa combinació de consonants i vocals per a efectuar la rima consonant, puix d'este modo també es perdria l'efecte del Terzo. També és recomanable, puix dota de més musicalitat al poema, que la vocal temàtica de la paraula que efectua la rima, és dir, la vocal tònica de la paraula en que s'efectua la rima, siga diferent en les tres primeres estrofes, per a que l'efecte en el Terzo final siga brillant i diferent. (Els dos últims paràgrafs ya s'han comentat anteriorment, per és important tornar a comentar-ho.)

En respecte a la mètrica, els Jotabé bàsics, com ya he comentat, són versos de 11 síl·labes mètriques, sent la seua manera de contar-les la preestablida per a tot tipus de versos, en els que entren en joc totes les arts i recursos poètics de la preceptiva poètica, com les sinalefes, hiats, dièresis, sinéresis... i tots els recursos gramaticals de la llengua en que s'estiguen escrivint.

Els poemes estròfics Jotabé, es riguen per sancer per les normes preestablides de la preceptiva poètica de la llengua en la qual es componguen, de les accepcions poètiques i lliteràries, i de totes les figures poètiques i retòriques que puguen existir en l'àmbit de la poètica mundial per a tota composició poètica.

Els poemes estròfics Jotabé poden anar sumant-se un darrere d'un altre sense cap tipus de problema, sent el número d'ells el que el poeta estime oportú per a poder completar l'idea que desija transmetre en el seu poema, sempre que es continue la manera de la seua composició i es vaguen succeint un Jotabé sancer en les seues quatre estrofes un darrere d'un altre en els seus onze versos i la seua estructura preestablida, donant lloc a poemes més extensos, composts per dos, tres, quatre... quinze, setze... o més Jotabé. Com les quatre estrofes dels poemes Jotabé deuen anar separades per una línia en blanc, com sol fer-se en tots els poemes estròfics, quan es van unint varis poemes Jotabé un darrere d'un altre, entre ells deuen haver dos llínies de separació, per a deixar clar i palés, a on acaba un poema i comença el següent, a soles en una breu mirada.

Com vorem més avant en la secció, Unes altres modalitats de Jotabé, tenim la composició nomenada, Jotabeí, que fa referència a una composició de 11 poemes Jotabé que com acabem de llegir, té el seu nom propi.

L'ESTRAMBOT

Com qualsevol composició estròfica, els poemes Jotabé, admeten l'us de l'estrambot, de la manera preestablida en la preceptiva poètica, per a ser utilitzat en composicions d'onze i huit síl·labes mètriques, o unes altres mètriques, afegint-se en modo i forma igual que es faria en qualsevol altra composició estròfica.

En les composicions de versos endecasíl·lacs, el primer vers de l'estrambot ha de tindre set síl·labes mètriques, i ha de coincidir en rima en l'últim vers del Terzo, i els altres dos versos de l'estrambot, d'onze síl·labes mètriques, han de conformar un parellat, que no deu coincidir en rima en cap de les estrofes anteriors del Jotabé al que acompanya.

En les composicions de versos octosíl·lacs, el primer vers de l'estrambot ha de tindre quatre síl·labes mètriques i ha de coincidir en rima en l'últim vers del Terzo, i els altres dos versos de l'estrambot, de huit síl·labes mètriques, han de conformar un parellat, que no deu coincidir en rima en cap de les estrofes del Jotabém al que acompanya.

En les composicions de versos alexandrins, el primer vers de l'estrambot ha de tindre set síl·labes mètriques i ha de coincidir en rima en l'últim vers del Terzo, i els altres dos versos de l'estrambot, de catorze síl·labes mètriques seguint les normes de composició dels versos alexandrins, han de conformar un parellat, que no deu coincidir en rima en cap de les estrofes del Jotabéa al que acompanya.

UNES ATRES MODALITATS DEL JOTABÉ

EL JOTABEÍ

Un poema estròfic Jotabé, són onze versos endecasílaps de rima consonant, pero si componem un poema més extens que este, compost a la seua vegada per onze poemes Jotabé, nos trobem en el Jotabeí, sent la nomenada, Composició Redona, dels Jotabé, puix seria una successió d'onze Jotabé, en lo qual obtenim un poema de 11 Jotabé, de 11 versos en cadascú i a la seua vegada de 11 sílabes mètriques cada vers.

EL JOTABÉM

És un poema Jotabé en Art Menor, el qual segueix totes les especificacions exposades per als poemes Jotabé, pero en la diferenciació de que estan composts per versos d'Art Menor, de 8 sílabes mètriques o menys.

Encara que es pot compondre un Jotabém tetrasilàbic o de qualsevol mètrica, els Jotabém purs, seran els composts per 8 sílabes mètriques. Els Jotabém que no siguen de 8 sílabes mètriques, i per extensió, tots els Jotabé que no siguen de 8, 11 o 14 sílabes mètriques, que tenen un nom propi, es nomenaran pel número de sílabes que tinga.

Exemples: Jotabém bisilàbic. Jotabé tridecasílap.

EL JOTABEÍM

A l'igual que els Jotabeí, seria la realització d'uns poemes més extensos, composts per 11 poemes Jotabém.

Esta seria la, Composició Ovoide, del Jotabé, puix estaria composta per una successió de 11 Jotabém de 11 versos cadascú i de 8 sílabes mètriques cada vers. En la seua versió pura del Jotabém.

EL JOTABÉA

És un poema Jotabé compost en versos aleixandrins, seguint les normes de composició dels mateixos, el qual segueix totes les especificacions exposades per als poemes Jotabé.

EL JOTABEÍA

A l'igual que els Jotabeí, seria la realització d'uns poemes més extensos, composts per 11 poemes Jotabéa.

Esta seria la, Composició Quadrada, del Jotabé, puix estaria composta per una successió de 11 Jotabéa de 11 versos cadascú i de 14 sílabes mètriques cada vers.

SOBRE UNES ATRES MÈTRQUES EN ELS JOTABÉ

Fins a la data de la redacció d'esta nova versió de la Documentació Formal de la Rima Jotabé, juliol de 2016, s'han descrit tres mètriques bàsiques que seran preses com les mètriques pures dels Jotabé, a saber.

11 Sílabes mètriques per als Jotabé, en la seua més pura expressió.

8 Sílabes mètriques per als Jotabém, bàsic en Art Menor.

14 Sílabes mètriques per als Jotabéa, versos aleixandrins.

Qualsevol altra mètrica estaria admesa com a versió de l'Art Major o de l'Art Menor, com s'ha citat en l'apartat, Jotabém. Aixina podria haver un Jotabém eneasíl·lab en Art Major o tetrasíl·lab en Art Menor sense cap tipus de problema, sempre queda en la mà del poeta compondre el poema en la mètrica que desigui utilitzar.

En este context, es podria citar "He compost un Jotabé dodecasíl·lab", per citar un nou exemple.

A modo de resum, sempre que la mètrica utilitzada no siga octosíl·lab, endecasíl·lab o aleixandrina, es deu d'incloure junt en Jotabé, Jotabém o Jotabéa, el nombre de sílabes en que està compost el poema, tenint present, com ja s'ha comentat, que la màxima mètrica admesa en els poemes Jotabé és de 16 sílabes mètriques, i la mínima evidentment, és dos sílabes mètriques.

Mes, les composicions, Redona, Ovoide i Quadrada, de 11 Jotabé, Jotabém o Jotabéa seguits, a soles serien per als Jotabé composts per les mètriques de 11 sílabes mètriques, 8 sílabes mètriques i 14 sílabes mètriques respectivament.

MÉS INFORMACIÓ

Per a qualsevol comentari, informació, o necessitats diverses, contactar en el creador de la Rima Jotabé en el correu-e, jb@juan-benito.com

Pàgina web personal de Joan Benet Rodríguez i Manzanares, creador de la Rima Jotabé.

<http://www.juan-benito.com>

CRÈDITS

Els poemes Jotabé en qualsevol de les seues modalitats, foren definits per primera vegada el, dijous 18 de juny de 2009, a les 09:49 hores del matí, pel seu creador, el poeta, escriptor, dramaturc, professor, Gran Mestre Major de l'Orde Poètic Lliterària Juan Benito i Acadèmic Estranger de l'Acadèmia de Lletres de Brasil, secció Araraquara, en la Cadira Immortal número 20, l'Excelentíssim Senyor, Mossén Joan Benet Rodríguez i Manzanares, en la ciutat de València, Espanya, per a glòria de la poesia.

En València a 28 de juny de 2016